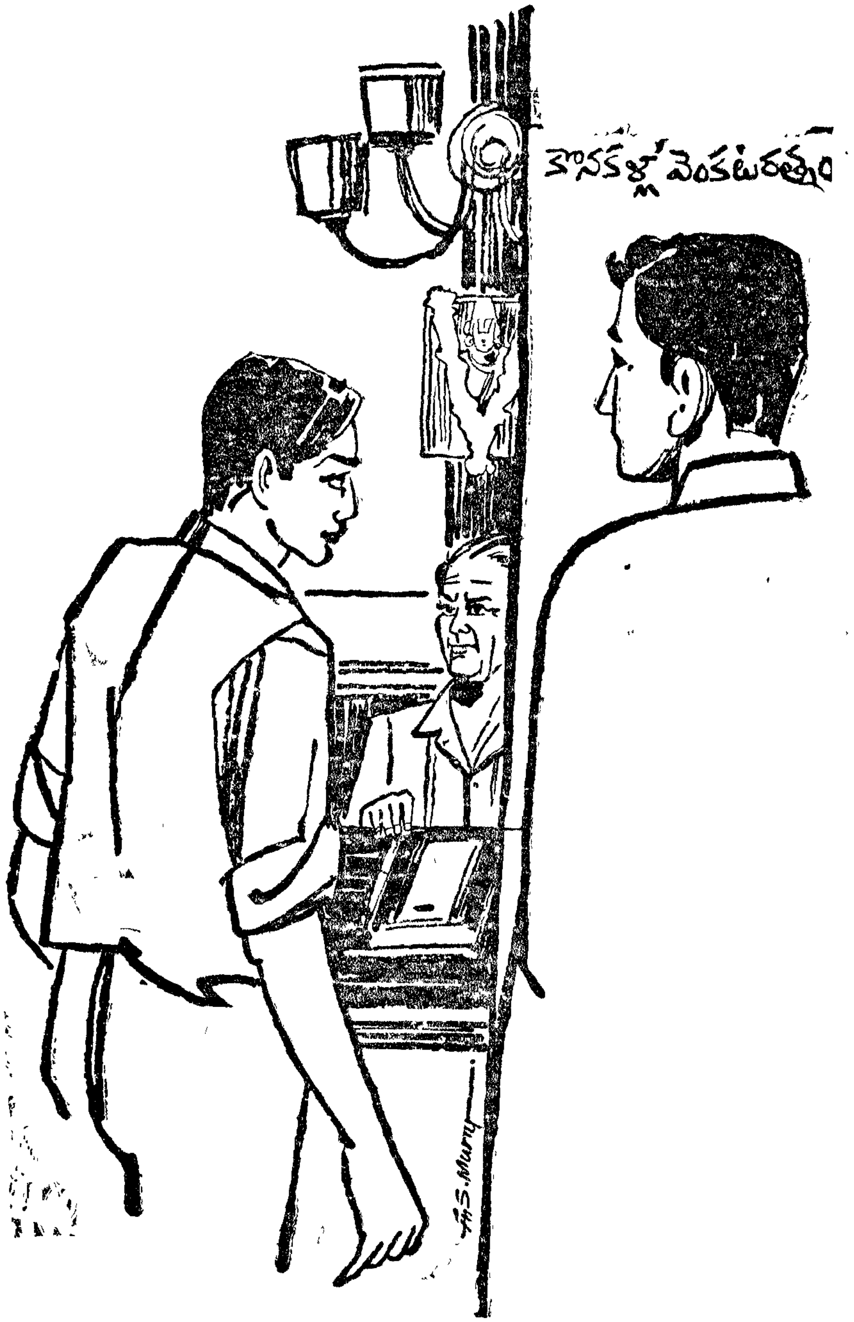

కొనకళ్ల వెంకటరత్నం

టిఫిను టైము కావచ్చిందని కవర్ల మీద హడావుడిగా ఎడ్రసులు రాస్తున్న డిస్పాచింగ్ గుమాస్తా వెంకప్ప పక్కనజేరి అతని చెవి తెగకొరికేస్తున్నాడు. టి. యె. పెద్ద గుమాస్తా దశరథరామయ్య. అతి రహస్యంగా, "బుచ్చిలింగం ఇంకా ఆఫీసుకి రాలేదు కారణం తెలుసా?" అని ప్రశ్నార్థకంగా కళ్లల్లోకి చూశాడు

"ఏమో నాకేమి తెలుసూ?" అని నోరు తెళ్లబెట్టాడు వెంకప్ప.

"వట్టి బుద్ధావతారం!" అని విదిర్చి కొట్టి తన సీట్లోకి వెళ్లిపోయాడు దశరథ రామయ్య.

"పీడిల్లు బంగారంగానూ! సంగతి చెప్ప కుండా ఉడాయిస్తావేమిటి?" అని సణుక్కున్నాడు వెంకప్ప ఆమట్నే, చేతిలో పేనా చేతిలోనే వుంచుకుని, మొహమ్మీద క్రాపు ఎగసన దోసుకుంటూ, ఉత్సాహంగా లేచి దశరథరామయ్య దగ్గరికి వెళ్లి, టేబిలు అంచున వేళ్ళాన్చి వొంగి నిల్చున్నాడు.

"ఒరేయ్ క్యాంపుక్లార్కుగా వేయించు కుందామని మొదుకుతున్నావాయెను నీకు తెలివితక్కువా, అతితెలివా! ప్రయత్నం తక్కువా, పాకులాట ఎక్కువాను. కసింత పరిస్థితులు పరిశీలించుకోనక్కర్లా? ఆఫీసులో అరవ పాతిరి వేసో, సూర్యోదయానికి కూతుని చంద్రోదయానికి తేడాపు. ఏమి లాభం? ఎక్కడున్నావే గొంగళీ అంటే వేసిన చోటనే ఉన్నానందిట" అని మళ్లీ తోమి, తోమి వదలిపెట్టాడు దశరథరామయ్య. బుచ్చిలింగం ఇంకా ఆఫీసుకి రాకపోవటానికి తను కచేరీలో అన్సురుస్సురుమంటో మణిగి పోటానికి లింకేమిటో, ఎంతకీ లింగ రందక, తలగోక్కున్నాడు వెంకప్ప.

కొత్త మేనేజరు రాగానే సూపరెంటు దొర దగ్గర క్యాంపుక్లార్కుగా వేయించు కుందామని కాచుక్కూచున్నాడు వెంకప్ప. అది మేనేజరు చేతిలో పని. పాత మేనేజరు దగ్గర పాచిక పారలేదు. కొత్త మేనేజరు నయినా మంచి చేసుకుందామని ఆశ. గుమాస్తా లోకంలో క్యాంపుగుమాస్తా అంటే కొంత హోదా గల ఉద్యోగం, మెట్టుకి క్లార్కులో సరిసమానమైనా క్యాంపు క్లార్కు అంతస్తు వేరు. దివాణంలో కుక్కకి సమేతా ఒక డాబా దర్పమూ ఉంటుంది. అట్నాడే, క్యాంపుక్లార్కు అన గానే, దొరగారి అంతరంగిక కార్యదర్శి అన్న హుందాగిరీలో నలుగురిలోనూ అను తుంది. సబ్ ఇన్‌స్పెక్టర్ల దగ్గరా, సర్కిల్ ఇన్‌స్పెక్టర్ల దగ్గరా, పబ్లిక్కులోనూ ఒక మర్యాదా, ఒక మన్ననా పుణికి పుచ్చుకునే హోదా అది. అందులో పని తక్కువ పలుకుబడి ఎక్కువా. ఉన్నపళాన్నా దొరగారికి వొత్తులు వొత్తడం, బంగళాలో వున్న ప్పుడూ, క్యాంపుల్లో వున్నప్పుడూ, దొరగారి కూడా కూడా వుండాలి. వారి కెప్పుడేవి కావాల్నో అవి చూసుకోవాలి. అమిర్చి పెట్టాలి. దొరగారి సమక్షంలోకి ఎవరేపని మీద వచ్చినా సర్వసాధారణంగా క్యాంపు క్లార్కు ద్వారానే వ్యవహరించాలి. దొరగారు ఎవరినైనా నేరుగా చూచినా, పలకరించినా, హోదాకి తగని పని కింద లెక్క. దొరగారు నిద్రపోతున్నారా? మేలుకొని వున్నారా? దొరగారు ఖుషీగా వున్నారా?, చిటపట లాడు తున్నారా?— ఇట్లాంటి సమాచారానిక్కి, బంగళా ముందు గదిలో బైఠాయించిన క్యాంపుక్లార్కు మహాశయుడు ఒక టెలి విషన్ సెట్టులాంటి వాడు. ఇకపోతే—అదొక చిదంబర రహస్యం.—కాస్త చెయ్యి తడిజేసు కుందుకు వీలూసాలూ వున్న తేనె మాగాణి అది. ఆఫీసు గుమాస్తాలలో ఎవరో ఒకర్ని

[illegible] మేనేజరు గారి క్వార్టర్సుకి తెస్తుంటారు.

దానికి వెంకప్పకి పోటీగా బుచ్చిలింగం తయారయ్యాడిప్పుడు. అతి వచ్చిన అతి కొత్త.

బుచ్చిలింగం మొయ్యబోతే అవుల్నీ, దున్నబోతే దూడల్నీ దూరి కలాయించే రకం. ఏ మేనేజరొచ్చినా కాకాపట్టి తనకే సీటు కావలిస్తే ఆ సీట్లో వేయించుకుని, కడుపులో చల్ల కదలకుండా అంగరంగ వైభవంగా కాలక్షేపం చేసుకుంటూ వస్తున్నాడు. అతగాడి ఆట కట్టించడం బ్రహ్మప్రళయంగా వుంది.

కొత్త మేనేజరు అవ్వాళ మెయిల్లో దిగాడు. బుచ్చిలింగం స్టేషనుకి వెళ్లి ఆయన్ని ప్లాట్‌ఫారం మీదనే అందిపుచ్చుకుని, స్వాగతం పలికి, అప్పుడే తోటాపాకీన్ ప్రారంభించాడు. వెంకప్ప సరేసరి. ఆఫీసులో జుట్టు విరబోసుకుని, కాళ్లు విరగదొక్కుకుంటున్నాడు. దశరథరామయ్య తట్ట లేవగానే ఉలిక్కిపడి మేలుకుని, గబ గబ రిజిస్టరు కవర్లు టపాలార్డర్లీకిచ్చేసి పెన్ను మూడిచి జేబులో పెట్టుకుని, ఇన్‌ఛార్జి ఎక్కవుంటెంటు గారి అనుమతి తీసుకుని, ఒక్క బిగిని ఆఫీసునించి బైట పడ్డాడు.

దశరథరామయ్య సర్వీసయిన సీనియర్ అప్పర్ డివిజన్ గుమాస్తా. సలహాకనీ సంప్రదింపుకనీ, వెంకప్పే కాదు చాలామంది లోయర్ డివిజన్ గుమాస్తాలు ఆయన మీదనే ఆధారపడుతుంటారు.

మేనేజరు వస్తూనే సకుటుంబంగా కేసరి పల్లి వారి సత్రంలో దిగారు. వెంకప్ప వెళ్లేటప్పటికి మేనేజర్ తిరువెంగళాచార్లుగారు సాపాటు ముగించి, హాలులో గుమ్మానికి ఎదురుగా వాలుకుర్చీ మీద ఆసీనులై మాగన్నుగా కోడి నిద్రపోతున్నారు. వారి ఛాతీ కింద పొత్తికడుపు వగైరా తొనలు తొనలుగా ముడతలు పడి వున్నాయి. పైన దృష్టి సారిస్తే తప్ప ఆపడుకున్నది వృద్ధాప్యంలోకి జారుకుంటున్న ఒకానొక విశ్వస్తు కాదుగదా అన్న సందేహం ఓపట్టాన తీరదు. తిరువార్చనకి ముందు దిద్దితీర్చిన కొట్టెనామాలు ఫాలభాగాన్ని అతిక్రమించి, మెరిసే నున్నని బట్టతల మీదకి ఎగబ్రాకేందుకు ఉద్యమిస్తున్నాయి. వెంకప్ప గుమ్మం దగ్గర నిలబడి చిన్న దగ్గు దగ్గాడు. అతి [illegible] కళ్లు తెరిచి, "[illegible] వారు?" అని సోరగా చూచారు. ఒక గుడ్ మార్నింగ్ కొట్టి, "నేను వెంకప్పని సర్. డి. పి. ఒ.లో డిస్పాచింగ్ గుమాస్తానండి" అని తెలియజెప్పుకున్నాడు. డి. పి. ఓ అంటే జిల్లా పోలీసాఫీసు. కూచోమని సైగ చేశారు మేనేజరుగారు. వెంకప్ప పక్కనే బెంచీ మీద కూచున్నాడు. చాలాసేపు పిచ్చాపాటీ మాట్లాడుకున్నారు. మేనేజరుగారు. పాయిలా పాయిలాగా వున్నారని మురిశాడు వెంకప్ప.

ఆ సాయంత్రం పేట పేటంతా గాలించి, పవర్‌పేటలో బడేటిపార్కు దగ్గర, జి. యన్‌టి. రోడ్డు పక్క సందులో మంచి వసతయిన ఇల్లొకటి కుదిర్చిపెట్టాడు. చకచక మేనేజరుగారి సామానా గ్రట్టా రిక్షాల మీద కెక్కించి తెల్లవారేసరికల్లా ఆ యింట్లో ప్రవేశపెట్టాడు. మర్నాడు దశరథరామయ్య చెవిలో, "పునాది కట్టుదిట్టం చేసుకున్నాను గురో" అని వూదాడు. "శుభం" అని తృప్తిగా నవ్వాడు దశరథ రామయ్య.

నాలుగురోజులు పోయింతర్వాత "కార్యక్రమం ఎందాకా వచ్చిందిరా వెంకా?" అని పలకరించాడు దశరథరామయ్య. "ఏదో దేశవాళీ పద్ధతులున్నాయిగా మనకీ—మేనేజర్ గారు ఆఫీసు పని ముగించుకుని బైట అడుగుపెట్టగానే కామవరపు జీడిలా పట్టుకుంటున్నా. ఇంటికి వెడుతుంటే పెంపుడు అల్సేషియన్ కుక్కలా కూడా పడుతున్నాను. ఇంటిదాకా వప్పగించి, "సెలవండి" అని తలవంచి, గూడలెత్తి నమస్కారంపెట్టి ఇష్టంగా నవ్వి చక్కా వస్తున్నా— అప్పుడప్పుడు కాస్త చేతి చమురు భాగోతమయినా, మొహమాటపెట్టి, తోవలో హోటలికి లాక్కెళ్లి కన్నీటి నీళ్లు కతికిస్తున్నా" వొంగి చెవిలో ఏకరువు పెట్టాడు వెంకప్ప.

"అద్గదీ— హృదయానికి అడ్డదారి పొట్టలోంచి వుందిరా అబ్బీ" అని భుజం తట్టాడు దశరథరామయ్య.

"మారి దేవుడు మేలుచేస్తే చిన్న క్లాసులు చదువుతున్న పిల్లకాకు లెవరేనా ఉన్నారేమోనని కూపీ తీస్తున్నా ట్యూషన్ చెపుదామని...చాలా?"

"ఇవన్నీ నాసిరకం కాకాపట్లురా వెంకులా.. క్లాస్‌గా పోవాలి. అసలు ఆ బుచ్చిలింగం తన బ్రహ్మాస్త్రం ప్రయోగించాడో... [illegible] రామయ్య.

"అదేమిటి గురో?" [illegible] చూశాడు వెంకప్ప.

"ఏ మేనేజర్ని పట్టినా [illegible] డురా వాడు. ఇంద్రుడంటాడు. చంద్రు డంటాడు. మీ పర్సనాల్టీ బ్రహ్మాండమంటాడు. మీ బుద్ధికి బృహస్పతులంటాడు. దానితో, ప్రతిమేనేజరూ వాడి గాలానికి తగులుకుంటున్నారు" [illegible] పీలింగు వేసి చూసి [illegible] దశరథరామయ్య.

"అయితే నేనూ అవే ఎత్తు [illegible]" అన్నాడు వెంకప్ప ఆవేశంగా.

"ఏ ఎత్తు?"

"అదే.. వెళ్లి.. ఏక [illegible] ముందూ చూడకండా".

అది వెంకప్పవల్ల కాదని దశరథరామయ్యకి తెలుసును. బుచ్చిలింగానికి [illegible] అది కొట్టిన పిండి. మాటలతో [illegible] రేస్తాడు. ఒక్కొక్కసారి వాడు [illegible] తున్నట్టే అగుపించదు కూడా. దశరథ రామయ్య కళ్లజోడు తీసి, చేత్తో పట్టుకుని, చిటికెల వేలితో దుట్టునుసి [illegible] వెంకప్ప చెవిలో ఒక చిన్న ఉపాయం చెప్పాడు.

"అంతేకదా..బస్" అని చక్కాపోయాడు వెంకప్ప.

బుచ్చిలింగం, ఇదివరకు మేనేజర్ల దగ్గర నువ్వెంత వాడవంత వాడవని తైరుగొట్టి తన పబ్బం గడుపుకుంటూ వస్తున్న దాపతని ఒక చిన్న చాడీ చెప్పాలి కొత్త మేనేజరుకి. చెప్పి ఆ ఇంద్రజాలంలో మేనేజరు పడి పోకుండా ముందే జాగర్తపడాలి. మర్నాడు సాయంత్రం కాఫీహోటల్లో మసాలాదోసె బిగించి, గ్లాసులో సేమ్యా పాయసం చెంచాతో కలుపుకుంటున్న గోరువెచ్చని ఘడియలో మేనేజరుగారి చెవిలో మెల్లిగా ఊదాడు వెంకప్ప.

"అట్లాగటోయ్' అప్పుడే నా దగ్గర పల్చపల్చగా పొగడ్తలు ప్రారంభించాడుస్మీ!" అని నొప్పేసుకుని, ముక్కుపొడుం డబ్బీ తీసి ఒక్కఫాయైన పట్టు పీల్చి కండువా మీద పడిన దుమ్ము చిటికెన వేలితో దులుపుకున్నారు మేనేజరుగారు.

"అంతేసార్.. నేను చెప్పలేదండి? ప్రతి మేనేజర్నీ ఇట్లాగే కుషామత్ చేస్తూ వుంటా

ఉండి... ఇప్పుడు యస్. పి. దగ్గర క్యాంపు క్లార్కు నియామక మొకటుంది గద్సార్" అని ఎగసన దోశాడు వెంకప్ప. పనిలో పనిగా నాలుగు సమిధలు తగిలించాడు కూడా. "నీ కెందుకూ? ఆ ముఖస్తుతికి లొంగనుగా నేనూ" అని హామీ యిచ్చారు మేనేజరుగారు నవ్వుతో. అప్పుడే, గరంగరంగా పెట్టించిన సేమ్యా పాయసంలోని తరితీపులు తళుక్కున మెరిశాయా నవ్వులో. మీసాల కొసల నంటుకున్న తడి, జేబు రుమాలుతో తుడుచుకుంటూ, మేనేజరుగారు యథోచితంగా పరాకుగా వున్నట్టు అభినయిస్తున్న సమయంలో, సెర్వరం దించిన బిల్లు చేజిక్కించుకున్నాడు వెంకప్ప. ఇద్దరూ కవుంటరు దగ్గరకి దారితీశారు.

అయితే, తాడిదన్నే వాడి తలదన్నే నేర్పరి బుచ్చిలింగం. ఏ మాట కామాట చెప్పుకోవాలి. బుచ్చిలింగం మాటకు ఒకళ్ల మీద చాడీలు చెప్పి తన పని సాధించుకునే కుచ్చితాలకి మాటుకుపోడు. అందుచేత ఆఫీసులో ఎవళ్లకి వాళ్లు "వాడికి ఉప్పుమూ నిపుమూలేదు. ఛత్రాపా పొగడ్తలు వాడికే చెల్లును వాడి తంటాలు వాళ్ళే పడనిస్తే సరిపోయె. వాడితో పోటీకి దిగాల్నంటే, అతినికృష్టంగా, చేతులు నాకే వాడి పక్కని మాతులు నాకే వాడళ్లే తయారు కావాలి" అని ఉపేక్షించి వాడి మానాన వాణ్ణే వదిలి ఊరుకున్నారు.

కొత్త మేనేజరు రాగానే బుచ్చిలింగం మామూలు తంత్రంగా స్తోత్రపాఠాలతో ముంచెత్తడం ప్రారంభించాడు.

ఒకనాడు మేనేజర్ చకచక కాగితాలు చూచుకుంటున్నాడు. టేబిలు పైన ప్యాడ్ మీద ప్యాడ్ పెట్టేస్తున్నారు గుమాస్తాలు. పక్కని టేబిల్‌ఫాన్ తిరుగుతుంటే నెత్తిపై తెల్లవెంట్రుకల గుత్తి విడిపోయి, కిరప్పు నంటి పెట్టుకుని ఉండలేక, ఊడిపోనూలేక ఏక తొక్కిసలాడుతున్నాయి. విడిపోయిన చొక్కా గుండీల మధ్యనించి జంఝం పోగు తొంగి చూస్తోంది. బుచ్చిలింగం వచ్చి నిలబడ్డాడు. టెరీకాటన్ పాంట్, టెరిలిన్ ఓపెన్ షర్టు మీదకి వేసుకున్నాడు (క్రాస్ కటింగ్ మీసకట్టు—పాపిడి కటూ మిటూ కెరటాలు కెరటాలుగా మిన్న ఉసిలు చిమ్ముకొంటో దిగజారిపోతున్న క్రాఫ్ టిప్‌టాప్‌గా వున్నాడు. మేనేజరుగారు కాస్సేపటికిగాని తలెత్తలేదు. తలెత్తగానే బుచ్చిలింగం అందుకున్నాడు, "తమరు పేపర్లు చూస్తుంటే ప్రపంచం మరిచిపోతారు సార్.. ఎంత దీక్ష! ఎంత పట్టుదల! ఏ మేనేజర్లో వుండదు సార్ ఇంత ఏకాగ్రత? తపస్సంటే ఇదీ అని అర్థమౌతుంది. సార్ ఇవ్వాళ్ళకి చాలు" అని వెంకటేశ్వర సుప్రభాతమల్లే వల్లించాడు. ముసిముసి నవ్వుకున్నారు మేనేజరుగారు. చిత్రమేమిటంటే, అట్లాంటి సందర్భంలోనే వెనకటి ఓసారి అతగాడి ప్రసంగం మరోలా నడిచింది. అప్పుడు బుచ్చిలింగం తన గదిలోకి రాగానే వ్రాసుకుంటున్న వారల్లా చటుక్కున ఆపక తలెత్తి, "ఏమిటిలా వచ్చావ్?" అని పలకరించారు. "అర్జంటు కాయితముంది సార్" అని తన చేతికిచ్చి "అబ్బ ఎంత పనిలో మునిగిపోయున్నా, అన్ని వేళలకీ మీకున్న సహారాంపుస్తానే వుంటుంది సార్.. కవిత్వంలో అష్టావధాన మెరుగుదు కాని, కచేరీలో అష్టావధానం మీకే చెల్లింది సార్" అని ఉమడవూల బండిలాకూడా పడ్డాడు. హఠాత్తుగా వెంకప్ప సేమ్యా పాయసమిచ్చిన హెచ్చరిక గుర్తుకొచ్చి, ప్రీతిగా నవ్వబోయి సవాడల్లా గమ్మున మనసులోకి తిరోగమించి, మెదలకుండా ఊరుకున్నారు మేనేజరుగారు. అక్కడికీ, రెండుమూడు తడవలు, బుచ్చిలింగం తనని అంతరిక్షాని కెత్తుతుంటే, తను ఇబ్బందిగా, "ఇట్లాటోయ్?" అనీ, వ్యంగ్యంగా, "అంత గొప్పవాడినటోయ్ నేనూ?" అనీ, తల వంకించి వెనక పక్క గదిలో నించి పరకాయించి చూస్తున్న వెంకప్పకేసి ఒక్కసారి కొండ తిప్పి కన్నుగీటి, సాభిప్రాయంగా నవ్వి "అతని మాయాజాలంలో పట్టంలేదులే" అని మూగసైగగా హామీలందిస్తూనే, వచ్చాడు. "అమ్మయ్య" అనుకుని నిబ్బరంగా ఊపిరి తీసుకుంటూనే వున్నాడు నిప్పటికప్పుడు వెంకప్ప. అయినా, మేనేజరుగారు అప్పుడప్పుడూ ఏమాత్రి వుంటష్టం జరుగుతూనే వుంది.

* * *

ఆవేళ సూపరెంటెండెంటు దొర క్యాంపుకి వెళ్ళాడు. అంచాత, ఆఫీసు చప్పున మూసి, ఇంటి కొచ్చేశారు ఆచార్లుగారు. స్నానాదికాలు ముగించుకుని విపిష్టల్లి తరవాత పేముకుర్చీలో కూచుని పక్కనే ట్రిపాడ్ మీద పాన్దాను పెట్టుకొని, వాగపూర్ సున్నం రాసుకుని, ఆవేళ తుని సబ్ ఇన్‌స్పెక్టరు అస్త్రాబదంగా తెచ్చియిచ్చిన కవటాకులు నములుతో, లవంగమూ, జాపత్రీ జాజికాయా, కాచూ, కాస్తంత కవిరిముక్కా ఒక్కొక్క అరలో నించి తుంపి నోట్లో వేసుకుని, పంచపాళీలో పచారు చేస్తున్నారు. కిటికీ వూచలలో నించి గచ్చుమీద పడుతున్న ట్యూబులైటు వెలుగు గళ్ళుగళ్ళుగా విభాగమై, ఆయన అడ్డు వచ్చినప్పుడు చెరిగిపోయి, అడ్డు తొలగగానే మళ్ళీ చారలు చారలుగా విచ్చుకుంటోంది. గమ్మం ముందు, "మాతా అన్నపూర్ణేశ్వరీ", అంటో మాదా కవళం వాడు. ఇంట్లో ఇల్లాలు అన్నం పెట్టకముందే మంచి చేసుకుంటున్నాడు. "ఫో ఫో" అంటో ఒక్క కసురు కసిరి ఆచార్లుగారు ఆలోచనలో పడ్డారు. మధ్యాహ్నం బుచ్చిలింగం విసిరిన విసురు బుడగ లేస్తోందాయనలో. బుచ్చిలింగం ఆవేళ ఒక డ్రాఫ్టులెటర్ పెట్టాడు దొరగారి సంతకానికని. అది సరిగాలేదనిపించి దానినిపూరాగా కొట్టేసి తను సొంతంగా వ్రాసి పెట్టాడు. చేర్పులూ మార్పులూ లేకుండా అది దొరగారి సంతకమై వచ్చింది. ఆ కాయితం భుజమ్మీద వేసుకుని ఎకాయెకీ తన దగ్గరకొచ్చి "చూశారా సార్. ఒక్క తుడుపు లేదు సుమండీ.. మీ డ్రాఫ్టింగ్ చూచి యస్. పి. దంగయి పోతున్నాట్ట సార్" అని కోశాడు బుచ్చిలింగం.

"ఎవరు చెప్పారోయ్?" అని ప్రశ్నించాడు తను.

"అదేమిటి సార్.. కొత్త మేనేజరు గారొచ్చారని, జిల్లాలో వున్న పోలీసు సిబ్బంది యావత్తూ మల్లగుల్లాలు పడిపోతుంటేనూ" అని చక్కాపోయాడు బుచ్చిలింగం.

నిజానికి బుచ్చిలింగం మీటిన ప్రశంసా వాక్కులో అంత అతిశయోక్తి లేదు. తన మంచి వ్రాతగాడినని తిరువెంగళాచార్లు గారికి గట్టినమ్మకం. ఆమాట కొస్తే, కొందరు దొరలచేత "బాగా వ్రాశావయ్యా మిస్టర్ ఆచారీ" అని ముఖప్రీతిగా కాక మనఃపూర్వకంగానే అనిపించుకున్న ఘట్టాలు కొన్ని లేకపోలేదు తన సర్వీసులో. అదిస్నీ వెయ్యసిదానికి కాట్ల కుక్కల్లా మీదబడ్డ

చేసిందానికి "ఎవడి కోసం చేస్తున్నావ్" అన్న ధోరణిగా దులిపి పారేసే ఒక మొహర్బాని లేక మహాకర్కోటకుడులని ఊహించుకున్న దొరలదాత. అంచాత, బుచ్చిలింగం తన 'పెన్‌మెన్‌షిప్' అంటే కలం పోటు పటిమని గురించి పలికిన ప్రశంసా వచనం ఏదో ఆషామాషీగా, కేవలం తనని కాకా పట్టడానికేనని నమ్మబుద్ధి కాలేదు. మొట్టమొదటి సారి అతని చిత్తశుద్ధిని శంకించాలిసిన పని లేదనిపించింది. దొరగారు నిజంగానే మెచ్చుకుని వుండాలి. ఈ గానుగెద్దు పేనుగ బ్రతుకులో చెయ్యని పనికి మరక అంటించే వాడేగాని, చేసిన పనికి ఘనం తట్టే వాడుడేడీ? అట్లాగని తనలో దుర్గుణాలా, లోపాలా లేవని, ఆచార్లుగారికి అనుకోబుద్ధి కాలేదు. ఉండవచ్చు. అవి తన అవగాహనకి దూరంగా ఉండి ఉండవచ్చు. తన వ్యక్తిత్వంలోని గరిజ పైవాళ్ల కళ్లల్లో నెరుసులుగా మెరమెరలాడుతూనూ ఉండవచ్చు. కాని, తనలో కొన్ని చెప్పుకోదగ్గ సుగుణాలున్నమాట మాత్రం నిజం. అప్పుడప్పుడు ఆసాములెవరయినా మెచ్చుకోలుగా వేలు పెట్టి చూపినప్పుడు, తను ఎగిరి గంతెయ్యకపోయినా, అంతర్గతంగా ఏదో ఒక విధమైన తృప్తి కలగడం సహజం. దానిని అహంకారం కిందా, ఆత్మశంసన కిందా లెక్క పెట్టుకో నవసరంలేదు. ఇకపోతే ఈ బుచ్చిలింగం తనని మాటిమాటికీ అగ్గిస్తూ వుంటం ఈ వెంకప్ప కెందుకు అయిష్టంగా పరిణమించాలి అని? ఒకవేళ బుచ్చిలింగం తనని క్యాంపుక్లార్కు పోస్టు కోసం మంచి చేసుకుందామని ఈ ఎత్తు ఎత్తుతున్నాడని అనుకున్నా, వెంకప్ప మాత్రం తక్కువ తిన్నదేముంది? ఆ మాటకొస్తే, 'అతగాడు అడపాదడపా సందుదొరికినప్పుడల్లా తన గొంతు కాస్త కాస్త తడిజేస్తూ రావడంలోని అంతర్యమేమిటి లేకపోతే? మనస్సు మహా చెడ్డది. అటు తిరిగి, ఇటు తిరిగి బుచ్చిలింగానికి సమూఖంగా తన అంతరాత్మ అర్గ్యుమెంట్లు పేర్చి పెడుతోందా తన ముందు ఆ వెంకప్ప వార్నింగివ్వనే ఇచ్చాడు ముందస్తుగా.

'గీ' అని మ్యునిసిపాలిటీ సైరన్ మోగింది. పక్క సద్దుకుని, ఆవలింత లొస్తుంటే, చిటికెలు వేసుకొంటూ "రామానుజ" అనుకొంటూ దోమ తెర దించారు మేనేజరుగారు.

ఉబ్బులింగడు

ఆదేసమయంలో, బుచ్చిలింగం బోనులో పెద్దపులిలా తన గదిలో గాబరాగా తచ్చాడుతున్నాడు. బుచ్చిలింగం, బ్రహ్మచారి. బెర్కిలీ సిగరెట్టు పీకలు గదిమూలల ఒకటొకటే పోగుపడుతున్నాయి. మధ్యమధ్య కేన్ కుర్చీలో కూలబడుతున్నాడు. కాలిన సిగరెట్టు కిటికీలో నించి గిర్రున గిరాటు కొట్టి రివ్వున లేచి కొత్త సిగరెట్టు వెలిగిస్తున్నాడు. విడుస్తున్న సిగరెట్టు పొగ మెలికలలో చిక్కుపడినట్టు ఆలోచనలు పరిపరి విధాల పోతున్నాయి. పెదిలించర్లు కునికిపాట్లు పడుతున్నాయి. మేనేజరు కొరుకుడు పట్టంలేదు. తన పొగడ్తలు కృత్రిమంగా మోగుతున్నాయేమో గాని! ఎప్పుడూ గురి తప్పలేదు మరి. వెనక కామరాజుగారని ఓ మేనేజరుండేవాడు. మనిషి అష్టవంకర్లుగా ఉండేవాడు. ఆపాదం నించీ ఈ మూల దాకా నోరూ, అందులో గులకరాళ్లు పేర్చినట్టు గొగ్గిగొగ్గిగా పళ్లదొంతర, పొట్టతాగోరిల్లా వాలకంతో ఉండేవాడు. ఆయన్ని పట్టుకుని "సార్, తెలియదుగానండి మీరు అందమైన వారు సార్" అన్నాడంతే. "ఒక కోణంలో నించి చూస్తేనేగాని మీ అందం కళ్లకి కట్టదు" అన్నాడు. "సృష్టిలో ఏ ప్రాణికయినా సరే దానిని అందంగా చూసే కన్ను ఎక్కడో ఒకచోట ఉండితీరిందే" అన్నాడు. దాంతో ఉల్లాసిదా అయిపోయి "రైట్" అన్నాడు. ఆ మేనేజరు. ఆయన సంతోషపు మఖ్య పెట్టడం? నేలమునగ చెట్టుకి దోటీలు కట్టాలి? ఆ తరవాత ఆ మేనేజరు బుచ్చిలింగాన్ని చాటుకి పిలిచి అంతరంగికంగా తాను ఎప్పుడో సాధించిన రెండుమూడు రొమాన్సులు వర్ణించి చెప్పాడు కూడాను. తన పొగడ్తలు పనిజేసినట్టు ఇంతకన్న దాఖలా ఏమి కావాలి?

అక్కడికీ, ఇష్టాగోష్ఠిలో ఉండగా ఒకసారి యధాలాపంగా, "క్యాంపుక్లార్కుగా ఎవరిని వేస్తారు సార్" అని తను బైట పడ్డాడు కూడాను కొత్త మేనేజరు దగ్గర. "ఎవరినో ఒకరిని వెయ్యాలిగా" అని కప్పదాటు వేశాడు. ఇట్లాగయితే వెంకప్ప గద్దలా తన్నుకుపోగలడు!

* * *

ఆరోజు రానే వచ్చింది. మేనేజరుగారి సిఫార్సుతో ఆవేళ కాయితం సూపర్నెంటు దొరగారికి టపాల్లో వెడుతుంది. మేనేజరు గారు ఆఫీసుకొచ్చారు. గది గుమ్మంలోనే గుడ్‌మార్నింగ్ కొట్టి హాజరుగా నిలబడ్డాడు బుచ్చిలింగం. టేబిలు మీద వున్న హాజరు పట్టీలో ఒక పొడి సంతకం గిలికేసి గుమాస్తాలంతా, ఒకరి తరవాత ఒకరు "చెక్క భజనకి ఉపక్రమించావా నాయనా?" అన్నట్టు బుచ్చిలింగం వంక ఒకసారి చురుక్కున చూసి తమతమ సీట్లల్లోకి జారుకుంటున్నారు. రాగానే ఆచార్లుగారు కుర్చీకి జారగిలబడి, కాస్సేపు అలుపు తీర్చుకోవడం ఆనవాయితీ. ఆసందున, వింజామరలుపట్టి కైవారాలకి దిగుతుంటాడు బుచ్చిలింగం. ఆవేళ ఆచార్లుగారి శుచిశుభ్రతల్ని గూర్చి ప్రసక్తి వచ్చింది. "వెనకటి మేనేజర్లు సార్—"అంటూ ఎత్తుకున్నాడు. మేనేజరు గారు తమ దంతాల సందులలో ఇరుక్కున్న తాంబూలాల శేషాన్ని అగ్గిపుల్లతో కెక్కిరించుకుంటున్నారు. నాలిక మీదకి తెచ్చుకున్న వక్క పలుకుల్ని తుబుకు తుబుక్కున వుస్తూ ఒక సన్న తుంపర విడుస్తున్నారు. ఆ జడివానకి గురి కాకుండా అసింటా సద్దుకోవాలిసిన మొఖకునలు వారి సమీపంలో వున్న తాబేదార్లు చూచుకోవలిసిందే మరి. అంత పరిశుభ్రమైన అలవాట్లు శ్రీవారివి. బుచ్చిలింగానికి మాత్రం తిరువెంగళాచార్లుగారి ప్రసన్నమూర్తిలో కటిక బంగారమూ, కడిగిన ముత్యమూ మెరుస్తూ ప్రకాశిస్తున్నాయి.

ఉన్నట్టుండి ఒక బాంబ్‌షెల్ విసిరారు మేనేజరుగారు.

"ఏమోయ్ బుచ్చిలింగం నీ పురాణం కట్టిపెట్టిహాను. నీ పొగడ్తలకి ఉబ్బి తబ్బిబ్బై పొయ్యేదిలేదు తెలిసిందా?" అని దళసరి కళ్లద్దాలపై అంచుల మీద నించీ, చిమ్మెట్టు మీదకి దూకబోయ్యే ముందు గోడ మీద బల్లి వాటంగా చూశారు. అంతవరకూ కోటలో పాగా వేశానని మురుస్తోన్న బుచ్చిలింగం, సుయ్యి తప్పుతుంటే దెయ్యా లైటు కొచ్చిందేమా అనుకుని, ఒక్కసారి గతుక్కుమన్నాడు. అయినా, బిక్కచచ్చిపోయిన కంఠస్వరంతో గుడ్లు మిటకరిస్తూ, "అదేమిటి సార్ అట్లా అంటున్నారు?" అని పలాయనం చిత్తగించబోయి, అట్లాకాదని, కాస్సేపు

కాలు నిలద్రొక్కుకున్నాడు.

"ఇదివరకు మేనేజర్ల చుట్టూ కూడా ఇట్లాంటి పొరిగాళ్లే అల్లేవాడిపటు నువ్వు ఒప్పుకుంటావా?" అని నిగ్గదీస్తున్నారు మేనేజరుగారు పైపెచ్చు.

ఎవరో తన రహస్యం ఆచార్యులుగారికి నివేదించి వుంటారని గుండె తళుక్కుమంది కాని, క్షణంలో తేరుకున్నాడు బుచ్చిలింగం. గోదాలో దెబ్బతిని పడిపోయినా ఎదురు దెబ్బకి తయారుగా వుంటాకున్న వస్తాదులే సీరియస్‌గా మొహం పెట్టాడు. నోరుంటే తల కాస్తుందని అతనికి గట్టి నమ్మకం.

"డొంకతిరుగుడెందుకు సార్ క్రితం మేనేజర్ని నేను పొగిడిన మాట కాదనను సార్. ఆమాట కొస్తే మేనేజర్ని మంచి చేసుకోకపోతే మాకెట్లా గడుస్తుందండీ? నేనేమీ నంగనాచినీ, తుంగబుర్రనూ కాదండీ. కాని..."

"అంటే నొప్పుకుంటున్నావన్నమాటేగా?"

"మనవి చేస్తా.. క్రితం మేనేజర్లలో వున్న సుగుణాలతోపాటు లేనిగుణాలు కూడా కొన్ని రంగరించే పాడిననుకోండి.. కాని..."

అర్థోక్తిలో తుంచి, "కాని నా విషయంలో మటుకు నాలో వుండుకున్న సుగుణాలే నోట పలుకుతున్నా సంటావు కదూ? నక్క ఒకపోట కూసి ఒకచోట గొరికళ్యాణం పాడుతుందిటోయ్? ఎట్లాగూ అసాధ్యుడవోయ్ నువ్వు.. ఓ పట్టాన అంకెకీ రావు" అన్నారు మేనేజరుగారు.

"అట్లాకాదు సార్.. దేనికదే.. పందిని నంది చేసి క్రితం మేనేజర్ల దగ్గర మాట్లాడుచున్నాను. కరెక్టు.. కాని పందిలేదు పాడూ లేవు వాలిక మీద నందీశ్వరుణ్ణే సృష్టిస్తున్నానంటే ఎట్లాగండీ ఖర్మ? మీరు మహా సున్నితమనుకోండి.. ఇదివరకు సరి హాహాహోహిహాలని ఎడాపెడా పొగిడేశాను నమ్మండి.. అంతేగాదు.. నేను ఆలోచించిన గొప్పతన మంతా తమలో రాశీగా వున్నదని వాళ్ళు భ్రమించేలా చేసేవాణ్ణి కూడా నండి. ఇంతవరకూ ఎవరి చెవిలోనూ నా పొగడ్తలు బోలుగా మోగిన పాపాన పోలేదండి మరి. కాని.."

మెల్లి తిరిగిన వెయ్యేమో ఒక్కక్షణంలో సుక్కుతిప్పుకున్నాడు బుచ్చిలింగం.

"చెప్పు చెప్పు" కుర్చీకి జారగిలపడి మేనేజరుగారు వినోదంగా వింటున్నారు.

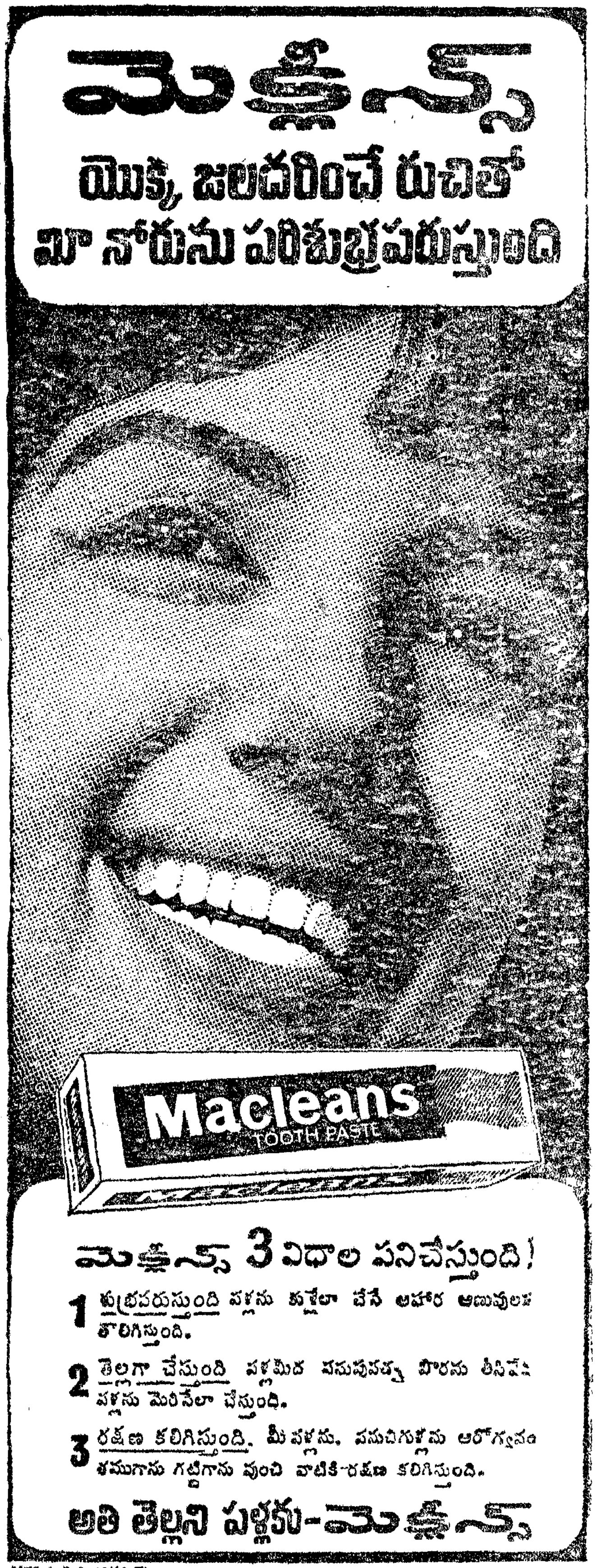

MTP-I-P-I-65/66 TL

ఉబ్బులింగడు

ఎంత పొగుడు కట్టించినా, బుచ్చిలింగం ఆత్మస్తుతి పరనిందా చెయ్యడు పాపం. కోత కోసి కాయలు కోయ్యనా, తుంపుల పెట్టి తలలు మార్చినా అతని కంటా వంటా లేదు. అంచాత సానుభూతిగా వినబడ్డయింది. మేనేజరు ఖలాసా బాసిలో వద్దారు. వెనకనించి వింటున్న వెంకప్పకి, ప్లేటు మారుస్తున్నాడా కొంపతీసి అని గుండె గుబగుబ లాడింది

ఉదాహరణలతో సంయుతంగా ఉపన్యాసం దొర్లించేస్తున్నాడు బుచ్చిలింగం.

"ప్రతిసారీ కాని, కాని" అని ముగిస్తావు, ఆ 'కాని' తరవాత కథరాసి మరి" అని మేనేజరుగారు కవ్వించగా.

"ఒక్క కామరాజుగారినే ఏమిటండీ ఎంతమంది మేనేజర్లని పొగడానండీ, పొగడుతున్నట్టు అనుమానం రాకకుండా కాని మీ దగ్గర మాత్రం పట్టుబడిపోయాను సార్.. చిత్రం! ఉన్న సుగుణాలు కటుకుండిన ముక్కుటుకున్నారు మీరు!" అని ఓటమి అంగీకరించిన వాడి వైఖరిగా జాలిగారి విల్పుండిపోయాడు బుచ్చిలింగం.

"ఇంతకీ నీ మెచ్చుకోలు నిషిల్లో పడలేదంటావు?" అని నవ్వుకున్నారు. మేనేజరుగారు. అతన్ని మరీ చిన్నబుచ్చడం మంచిదికాదనిపించిందాయనకి.

"అంతే కదండీ మరి? మీ దగ్గర మాత్రం సాగిరాలేదండి నా ఆయుధమాయ గారడీలూ మెరమెచ్చులూను. నిజానికి మిమ్మల్ని పొగడ్తలతో ఉచ్చి కొట్టలేనన్న సత్యం నాకు ఆదిలోనే తెలుసండి. అందుకనే మిమ్మల్ని అంత అదియింతగా పొగడలేదు కూడాను. నమ్మండి."

"ఎందుకని?"

"అమ్మో మీరాండి? మా అట్టుపట్టు అనవాళ్ళన్నీ పట్టుబడుతోకదండీ మాకు ఏమాత్రం కుష్షామత్ చేదామని ప్రయత్నించినా, ఎవడు ఎందుకు పొగుడుతున్నాడు, ఏ సమయంలో తైరుకొడుతున్నాడు, ఏదారి కాస్తున్నాడో, ఏమి దండుకుందామని పథకం వేస్తున్నాడో, అంతా, తోకకి తోక, ఈకకి ఈకా చీల్చి చూచుకుని గాని అడుగు వెయ్యరు కదండీ మీరు? మీ దగ్గర పప్పులేరండి. అమాట కొస్తే మా పప్పులు మీ దగ్గరవాండి ఉడికేదీ? అమ్మయ్యా! మిమ్మల్ని మభ్యపెట్టగలమాండి? అగ్రహారంలో తంబళి జోస్యమా? పెనకటి మా సుబ్బావధాన్లతో, 'నమస్కారం పంతులు గారూ' అంటే 'నా కివ్వాలిసిన పాత బాకీ ఏమి చేశావు' అనే వాడండి. మీరు ఆవలిస్తే పేగులేమిటి నరాలే లెక్క పెడదారాయెను.

మేనేజరుగారి ముఖ కవళిక మారింది గదా అని దోవరాద కరణంలా, కూడ పడ్డాడు బుచ్చిలింగం. ఒక్కొక్కోక హోరెత్తించేస్తున్నాడు. ఆయన్ని దొరకబుచ్చుకుని తెగపొగిడేస్తున్నాడు. ఏమనీ? మీరా పొగడ్తలకి లొంగేది? అని. ఆయన చేతితో ఆయన కన్నే పొడిచేస్తున్నాడు చిటుకూ చిటుకూ.

"అయితే నేను వేరంటావు?" అని ఒకానొక సంతృప్తి తొణికిసలాడగా, జంబంగా నవ్వుకుంటూ కాయితాలలో మునిగిపోయారు మేనేజరుగారు. బుచ్చిలింగం తక్కుతో తారుతో నిష్క్రమించాడు.

మేనేజరుగారు ఏదో మైకంలో వున్నట్టనిపించి, వెనకాల గదిలో, గోడవారగా వింటున్న వెంకప్పకే దిగ్భ్రాంతి కలిగింది. పై మీద పంచె పక్కు లెత్తుకపోయినట్టు కలవరపడి, "పొగడ్తలు మామూలు రస్తా నించి తప్పించి కొత్త మలుపులు తిప్పుతున్నాడా" అనుకుని ఉక్కిరిబిక్కిరవసాగా అయ్యాడు. ప్రతిమనిషిలోనూ అంతో యింతో అహం గూడుకట్టుకొని ఉంటుందేమో గోల. ఉబ్బులింగడి రూపేణా ఆ జంతువు మాగన్నుగా నిద్రపోతుండగా మేలు. దానికి ఏమూల నించి ఎవడు సన్నగా కాస్త మేత అందించినా, వాలిక జాపి చట్టున అందుకుని పళ్ళు పిలువకోక మానదు దాన్నెంపతేగా. "పొగడ్తలలో పడకండి సార్" అని హెచ్చరించాడు గాని వెంకప్ప, "పొగడ్తలకి మీరు లొంగరు సార్" అన్నది కూడా పొగడ్తలలో కల్లా పొగడ్తని మేనేజరికి తెలుసునా? అదీ చిక్కు.

మర్నాడు మాపటింటెండెంటు దొరగారి దగ్గరనించి ఆర్డర్లు సంతకమై వచ్చినై. ఎస్టాబ్లిష్మెంటు గుమాస్తా చుట్టూతా మరాగారంతా. బుచ్చిలింగం క్యాంపు క్లార్కుగా నియమించబడ్డాడు.

గబగబా దశరథరామయ్య దగ్గరికి పరిగెత్తుకెళ్ళి, "గురో.. పడిపోయాడు మేనేజరు పడిపోయాడు" అని బిక్కమొహం పెట్టాడు వెంకప్ప.

"విన్నానురా నాయనా విన్నాను.. ఖర్మ" అని పెన్ క్యాప్‌తో నొసలు కొట్టుకున్నాడు దశరథరామయ్య.

"మరింకేమిటి దారి?"

ఆముదం తాగినట్టు మొహంపెట్టిన వెంకప్ప కేసి తర్జని జళిపించి: .

"తూర్పుదిక్కు తటు కాదు లటు' అని చప్పరించాడు దశరథరామయ్య. ●